A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2016. április 14.*

„Előzetes döntéshozatal — Elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások — 2002/22/EK irányelv — 28. cikk — Nem földrajzi számok — Az üzemeltető tagállamában lakóhellyel rendelkező végfelhasználók nem földrajzi számokat használó szolgáltatásokhoz való hozzáférése — 2002/19/EK irányelv — 5., 8. és 13. cikk — A nemzeti szabályozó hatóságoknak a hozzáférés és az összekapcsolás tekintetében fennálló hatásköre és feladatköre — Kötelezettségek előírása, módosítása, illetve visszavonása — Kötelezettségek előírása a végfogyasztók hozzáférését ellenőrző vállalkozások számára — Árak ellenőrzése — Jelentős piaci erővel nem rendelkező vállalkozás — 2002/21/EK irányelv — Vállalkozások közötti jogviták rendezése — A nemzeti szabályozó hatóságnak a vállalatok közötti együttműködési feltételeket és szolgáltatásokra vonatkozó árképzési módokat megállapító határozata”

A C-397/14. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság, Lengyelország) a Bírósághoz 2014. augusztus 20-án érkezett, 2014. május 15-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Polkomtel sp. z o.o**.

és

a **Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej**

között,

az **Orange Polska S.A.**, korábban Telekomunikacja Polska S.A.

részvételével

folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: M. Ilešič, a második tanács elnöke, C. Toader, A. Rosas, A. Prechal és E. Jarašiūnas (előadó) bírák,

főtanácsnok: Y. Bot,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

* Az eljárás nyelve: lengyel.

figyelembe véve a következők által előterjesztett írásbeli észrevételeket:

– a Polkomtel sp. z o.o. képviseletében M. Bieniek és E. Barembruch radcowie prawni,

– a Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej képviseletében S. Szabliński radca prawny,

– a lengyel kormány képviseletében B. Majczyna, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében J. Hottiaux és L. Nicolae, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az egyetemes szolgáltatásról, valamint az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és elektronikus hírközlési szolgáltatásokhoz kapcsolódó felhasználói jogokról szóló, 2002. március 7-i 2002/22/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (egyetemes szolgáltatási irányelv) (HL L 108., 51. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 367. o.) 28. cikkének, valamint az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és kapcsolódó eszközökhöz való hozzáférésről, valamint azok összekapcsolásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/19/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (hozzáférési irányelv) (HL L 108., 7. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. kötet, 29. fejezet, 323. o.) 5. cikke (1) bekezdésének és 8. cikke (3) bekezdésének az értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a Polkomtel sp. z o.o. (a továbbiakban: Polkomtel) és a Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej (az elektronikus kommunikációs hivatal elnöke; a továbbiakban: az UKE elnöke) között, az Orange Polska S.A., korábban Telekomunikacja Polska S.A. (a továbbiakban: Orange Polska) részvételével, az UKE elnöke által e két vállalkozás közötti jogvitában hozott azon határozat tárgyában folyamatban lévő ügyben terjesztették elő, amely a nem földrajzi számokhoz való hozzáférési szolgáltatásokhoz kapcsolódó együttműködési feltételekre és árképzési módokra vonatkozik.

Jogi háttér

Az uniós jog

Az elektronikus hírközlési szolgáltatásokra vonatkozó új jogi keretszabályozás

3 Az elektronikus hírközlési szolgáltatásokra vonatkozó új jogi keretszabályozást az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (keretirányelv) (HL L 108., 33. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. kötet, 29. fejezet, 349. o.; a továbbiakban: keretirányelv) és a hozzá kapcsolódó egyedi irányelvek, nevezetesen az elektronikus hírközlő hálózatok és az elektronikus hírközlési szolgáltatások engedélyezéséről szóló, 2002. március 7-i 2002/20/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (engedélyezési irányelv) (HL L 108., 21. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. kötet, 29. fejezet, 337. o.), a hozzáférési irányelv, az egyetemes szolgáltatási irányelv és az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről, feldolgozásáról és a magánélet védelméről szóló, 2002. július 12-i 2002/66/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 24., 1. o.) alkotja.

– A keretirányelv

4 A keretirányelv 8. cikke meghatározza azokat az ágazatpolitikai célokat és szabályozási elveket, amelyek tiszteletben tartását a nemzeti szabályozó hatóságoknak biztosítaniuk kell. E cikk (3) és (4) bekezdésének szövege a következő:

„(3) A nemzeti szabályozó hatóságok többek között a következőkkel járulnak hozzá a belső piac fejlődéséhez:

[…]

b) ösztönzik a transzeurópai hálózatok létrehozását és fejlesztését, a páneurópai szolgáltatások együttműködési képességét, valamint a végpontok közötti összeköttetést;

[…]

(4) A nemzeti szabályozó hatóságok többek között a következők révén mozdítják elő az Európai Unió polgárainak érdekeit:

[…]

b) biztosítják a fogyasztók magas szintű védelmét a fogyasztók szállítókkal kötött ügyleteiben [...];

[...]”

5 A keretirányelv „Vállalkozások közötti jogviták rendezése” címet viselő 20. cikke a (3) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„A jogvita rendezése érdekében a nemzeti szabályozó hatóság a 8. cikkben meghatározott célok elérésére irányuló határozatokat hoz. A nemzeti szabályozó hatóság által a jogvita rendezése során valamely vállalkozás számára megállapított kötelezettségnek meg kell felelnie ezen irányelv vagy a különös irányelvek rendelkezéseinek.”

– A hozzáférési irányelv

6 Az irányelv „Hatály és cél” címet viselő 1. cikke előírja:

„(1) A [keretirányelv] szerinti keretben ez az irányelv harmonizálja azt, hogy milyen módon szabályozzák a tagállamok az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és a kapcsolódó eszközökhöz való hozzáférést, valamint ezek összekapcsolását. A cél az, hogy a belső piaci elvekkel összhangban, a hálózatok és szolgáltatások szolgáltatói közötti kapcsolatok olyan keretszabályozása jöjjön létre, amely fenntartható versenyhez, az elektronikus hírközlési szolgáltatások közötti együttműködési képességhez és a fogyasztók számára előnyökhöz vezet.

(2) Ez az irányelv jogokat és kötelezettségeket állapít meg az üzemeltetők számára, és azon vállalkozások számára, amelyek az üzemeltetők hálózataihoz, illetve kapcsolódó eszközeihez kívánnak hozzáférni, illetve azokkal összekapcsolódni. Ez az irányelv célokat határoz meg a nemzeti szabályozó hatóságok számára a hozzáférés és az összekapcsolás tekintetében [...]”

7 Ezen irányelv „A nemzeti szabályozó hatóságok hatásköre és feladatköre a hozzáférés és az összekapcsolás tekintetében” címet viselő 5. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A nemzeti szabályozó hatóságok – a [keret]irányelv 8. cikkében foglalt célok érdekében eljárva – ösztönzik és adott esetben biztosítják, ezen irányelv rendelkezéseivel összhangban, a megfelelő hozzáférést és összekapcsolást, valamint a szolgáltatások együttműködési képességét, feladatkörüket oly módon gyakorolva, hogy az a hatékonyságot és a fenntartható versenyt előmozdítsa, és a végfelhasználók számára a lehető legelőnyösebb legyen.

Különösen, a jelentős piaci erővel rendelkező vállalkozások vonatkozásában a 8. cikknek megfelelően tehető intézkedések sérelme nélkül, a nemzeti szabályozó hatóságok megállapíthatnak:

a) a végpontok közötti összeköttetés biztosításához szükséges mértékben kötelezettségeket a végfelhasználók hozzáférését ellenőrző vállalkozások számára, beleértve indokolt esetben a kötelezettséget arra vonatkozóan, hogy kapcsolják össze hálózataikat, ha azok még nincsenek összekapcsolva;

[…]

(3) Az (1) és a (2) bekezdés szerint előírt kötelezettségeknek és feltételeknek objektíveknek, átláthatóaknak, arányosaknak és megkülönböztetéstől menteseknek kell lenniük, és azokat a [keretirányelv] 6. és 7. cikkében említett eljárással összhangban kell alkalmazni.

(4) A hozzáférés és az összekapcsolás tekintetében a tagállamok gondoskodnak arról, hogy a nemzeti szabályozó hatóságnak legyen hatásköre arra, hogy – ezen irányelv rendelkezéseivel összhangban és a [keretirányelv] 6., 7., 20. és 21. cikkében említett eljárások szerint – indokolt esetben a saját kezdeményezésére vagy a vállalkozások közötti megállapodás hiányában az érintett felek valamelyikének kérelmére, beavatkozzon a [keretirányelv] 8. cikkében foglalt ágazatpolitikai célok védelme érdekében.”

8 A hozzáférési irányelvnek a „Kötelezettségek előírása, módosítása, illetve visszavonása” címet viselő 8. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy a nemzeti szabályozó hatóságoknak legyen hatásköre arra, hogy a 9–13. cikkben meghatározott kötelezettségeket írjanak elő.

(2) Amennyiben a [keretirányelv] 16. cikke szerint végzett piacelemzés eredményeként egy üzemeltetőt egy bizonyos piacon jelentős piaci erővel rendelkezőként jelölnek ki, a nemzeti szabályozó hatóságok szükség szerint előírják az ezen irányelv 9–13. cikkében meghatározott kötelezettségeket.

(3) Nem sértve:

– […]

– – a [keretirányelv] 12. és 13. cikkének rendelkezéseit, az [engedélyezési irányelv] melléklete B. részének az ugyanazon irányelv 6. cikkének (1) bekezdése alapján alkalmazott 7. feltételét, az [egyetemes szolgáltatási irányelv] 27., 28. és 30. cikkének […] a jelentős piaci erővel rendelkezőként kijelöltektől eltérő vállalkozásokra rótt kötelezettségeket tartalmazó, megfelelő rendelkezéseit […]

[…]

a nemzeti szabályozó hatóságok a 9–13. cikkben meghatározott kötelezettségeket nem írhatják elő olyan üzemeltetők számára, amelyeknek a (2) bekezdéssel összhangban történő kijelölésére nem került sor.

[…]

(4) Az e cikk szerint előírt kötelezettségeknek az azonosított probléma jellegén kell alapulniuk, és a [keretirányelv] 8. cikkében megállapított célokhoz képest arányosaknak és indokoltaknak kell lenniük. Ilyen kötelezettségek csak az ugyanazon irányelv 6. és 7. cikkének megfelelő konzultációt követően írhatók elő.

[...]”

9 A hozzáférési irányelv „Árellenőrzési és költségszámítási kötelezettségek” címet viselő 13. cikke (1) bekezdésének szövege a következő:

„A nemzeti szabályozó hatóság a 8. cikk rendelkezéseivel összhangban az összekapcsolás és/vagy a hozzáférés bizonyos típusainak szolgáltatása tekintetében a költségmegtérülésre és az árszabályozásra vonatkozó kötelezettségeket állapíthat meg – beleértve az árak költségalapúságára vonatkozó és a költségszámítási rendszerekre vonatkozó kötelezettségeket – abban az esetben, ha a piacelemzés azt mutatja, hogy a tényleges verseny hiányának következtében az érintett üzemeltető a végfelhasználók kárára túlságosan magas szinten tarthatja az árakat vagy árprést alkalmazhat. [...]”

– Az egyetemes szolgáltatási irányelv

10 Az egyetemes szolgáltatási irányelv a (38) preambulumbekezdésében kimondja:

„Az egységes piac létfontosságú előfeltétele az, hogy a végfelhasználók a[z Unióban] valamennyi számozási erőforráshoz hozzáférjenek. Ennek a hozzáférésnek ki kell terjednie a díjmentes telefonra, az emelt díjas és egyéb, nem földrajzi számokra, kivéve ha a hívott előfizető kereskedelmi okokból a bizonyos földrajzi területekről történő hozzáférés korlátozását választotta. [...]”

11 Ezen irányelv „Hatályok és célok” címet viselő 1. cikke különösen azt írja elő, hogy „célja, hogy a hatékony verseny és választás [helyesen: tényleges verseny és választék] révén a[z Unió] egészében biztosítsa a jó minőségű, nyilvánosan elérhető szolgáltatások rendelkezésre állását, és szabályozza azokat az eseteket, amikor a végfelhasználók igényeit a piac nem elégíti ki megfelelően”.

12 Az említett irányelv 2. cikke második bekezdésének f) pontjában a következő fogalommeghatározás szerepel:

„»nem földrajzi szám«: a nemzeti számozási tervben szereplő olyan szám, amely nem földrajzi szám. Ide tartoznak többek között a mobil hívószámok, a díjmentes és az emelt díjas hívások hívószámai.”

13 Ugyanezen irányelv „Nem földrajzi számok” címet viselő 28. cikke előírja:

„A tagállamok biztosítják, hogy területükön más tagállamok végfelhasználói hozzáférhessenek nem földrajzi számokhoz, amennyiben ez műszakilag és gazdaságilag megvalósítható, kivéve azt az esetet, ha valamely hívott előfizető kereskedelmi okokból úgy döntött, hogy meghatározott földrajzi területeken lévő hívó felek hozzáférését korlátozza.”

A 2009/136/EK tanácsi irányelv

14 A 2002/22/EK irányelv, az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről, feldolgozásáról és a magánélet védelméről szóló 2002/58/EK irányelv és a fogyasztóvédelmi jogszabályok alkalmazásáért felelős nemzeti hatóságok közötti együttműködésről szóló 2006/2004/EK

rendelet módosításáról szóló, 2009. november 25-i 2009/136/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 337., 11. o.) „[Egyetemes szolgáltatási irányelv] módosításai” címet viselő 1. cikke a 19. pontjában előírja:

„A 28. cikk helyébe a következő szöveg lép:

»28. cikk

A számokhoz és a szolgáltatásokhoz való hozzáférés

(1) A tagállamok biztosítják, hogy amennyiben műszakilag és gazdaságilag megvalósítható – kivéve azt az esetet, ha valamely hívott előfizető kereskedelmi okokból úgy döntött, hogy meghatározott földrajzi területeken lévő hívó felek hozzáférését korlátozza –, az érintett nemzeti hatóságok minden szükséges lépést megtegyenek annak biztosítására, hogy a végfelhasználók:

a) nem földrajzi számok használatával hozzá tudjanak férni a szolgáltatásokhoz, [helyesen: hozzá tudjanak férni a nem földrajzi számokat használó szolgáltatásokhoz], és használni tudják azokat [az Unión] belül; [...]

[...]«”

15 A 2009/136 irányelv 4. cikke (1) bekezdése első albekezdésének megfelelően a tagállamoknak 2011. május 25-ig kellett elfogadniuk és kihirdetniük azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek voltak ahhoz, hogy ennek az irányelvnek megfeleljenek.

A lengyel jog

16 A 2004. július 16-i lengyel távközlési törvénynek (ustawa Prawo telekomunikacyjne; Dz. U. 2004., 171. sz., 1800. alszám; a továbbiakban: távközlésről szóló törvény) az UKE elnöke határozata meghozatala idején hatályos szövege szerinti 27. cikke (2) bekezdése értelmében:

„Ha a tárgyalások nem kezdődtek meg, ha az engedélyt kiadó szervezet megtagadta a hozzáférést, vagy ha nem jött létre szerződés, az (1) bekezdésben előírt határidőn belül bármely fél kérheti az UKE elnökétől, hogy hozzon a vitás kérdéseket megoldó vagy az együttműködés feltételeit előíró határozatot.”

17 A távközlésről szóló törvény 28. cikke (1) bekezdésének szövege a következő:

„Az UKE elnöke a 27. cikk (2) bekezdése szerinti kérelem benyújtásától számított 90 napon belül hozza meg a hozzáférés engedélyezésére vonatkozó határozatát, az alábbi kritériumokra figyelemmel:

1) a távközlési hálózatok felhasználóinak érdekei;

2) a távközlési vállalkozások számára előírt kötelezettségek;

3) a korszerű távközlési szolgáltatások előmozdítása;

4) a fennálló vitás kérdések jellege és a távközlési eszközökhöz való hozzáférés technikai és gazdasági szempontjaira vonatkozó, mind a tárgyalásokon részt vevő távközlési vállalkozások által javasolt, mind pedig az alternatívának minősíthető megoldások megvalósításának gyakorlati lehetősége;

5) a következők biztosítása:
a) a hálózat integritása és a szolgáltatások kölcsönös átjárhatósága,

b) hátrányos megkülönböztetéstől mentes feltételek a távközlési eszközökhöz való hozzáférés tekintetében,
c) a verseny fejlesztése a távközlési szolgáltatások piacán;

6) azon távközlési vállalkozások piaci ereje, amelyek hálózatai össze vannak kapcsolva;

[...]”

18 E törvény 79. cikkének (1) bekezdése előírja:

„A nyilvános távközlési hálózat üzemeltetője biztosítja, hogy hálózatának végfelhasználói, valamint a többi tagállam végfelhasználói a Lengyel Köztársaságban hozzáférhessenek nem földrajzi számokhoz, amennyiben ez műszakilag és gazdaságilag megvalósítható, kivéve azt az esetet, ha valamely hívott előfizető úgy döntött, hogy meghatározott földrajzi területeken lévő hívó végfelhasználók hozzáférését korlátozza.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

19 A Polkomtel és az Orange Polska nyilvánosan hozzáférhető elektronikus hírközlő hálózatokat és elektronikus hírközlési szolgáltatásokat nyújt az előfizetői részére. A Polkomtel és az Orange Polska, mivel nem jutottak megállapodásra a Polkomtel hálózata felhasználóinak az Orange Polska hálózatán keresztül nyújtott, nem földrajzi számokat használó intelligens hálózati szolgáltatásokhoz való hozzáférésére vonatkozó együttműködési szabályok és árképzési módok tekintetében, a jogvita rendezése iránti kérelemmel fordultak az UKE elnökéhez.

20 Az UKE elnöke a 2009. május 6-án hozott határozatával rendezte a jogvitát, előírva különösen a Polkomtel számára, hogy az köteles biztosítani az előfizetői részére az Orange Polska hálózatán keresztül nyújtott, nem földrajzi számokat használó szolgáltatásokhoz való hozzáférést, amelynek ellenértékeként ez utóbbi díjat fizet a részére.

21 E határozatban az UKE elnöke az ezen társaságok közötti e hozzáférésre vonatkozó árképzési módokat is megállapította. Mivel úgy vélte, hogy a Polkomtel hálózatából történő híváskezdeményezés esetén ugyanazokat a hálózati forrásokat kell igénybe venni, mint amelyek az említett hálózaton való hívásvégződtetéshez szükségesek, többek között a Polkomtel hálózatában történő hívásvégződtetés díja összegének alapulvételével határozta meg az Orange Polska hálózatába irányuló ilyen híváskezdeményezésért fizetendő díjat.

22 A Polkomtel a Sąd Okręgowy (regionális bíróság) előtt vitatta az UKE elnökének 2009. május 6-i határozatát. E bíróság a 2012. március 5-i ítéletével elutasította ez e határozat hatályon kívül helyezése iránti kérelmet. A Polkomtel fellebbezést nyújtott be a Sąd Apelacyjny w Warszawiéhez (varsói fellebbviteli bíróság), amely a 2013. január 25-én hozott ítéletével elutasította az említett fellebbezést. A Polkomtel ezért felülvizsgálati kérelmet nyújtott be az ítélettel szemben a Sąd Najwyższy-hoz (lengyel legfelsőbb bíróság).

23 A Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) először is az alapügyben alkalmazandó uniós jog időbeli és tárgyi hatályát vizsgálja. Megállapítja egyrészt, hogy az UKE 2009. május 6-i határozatát az egyetemes szolgáltatási irányelv 28. cikkének a 2009/136 irányelvvel történt módosítását, következésképpen az ez utóbbi irányelv nemzeti jogba való átültetésére nyitva álló határidő lejártát megelőzően hozták. Másrészt az egyetemes szolgáltatási irányelv e 28. cikkének eredeti változata annak biztosítására kötelezte a tagállamokat, hogy területükön más tagállamok végfelhasználói hozzáférhessenek a nem földrajzi számokhoz. Maga az alapügy tényállására alkalmazandó nemzeti szabályozás annak biztosítására irányuló kötelezettséget írt elő, hogy Lengyelország területén minden végfelhasználó

hozzáférhessen a nem földrajzi számokhoz. A kérdést előterjesztő bíróság ennélfogva arra keresi a választ, hogy e szabályozás előírhat-e az említett cikk által meghatározottnál szélesebb körű kötelezettséget.

24 Másodszor, a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy a nemzeti szabályozó hatóság a hozzáférési irányelv 5. cikkének (1) bekezdése alapján jogosult-e arra, hogy az egyetemes szolgáltatási irányelv 28. cikkének végrehajtására irányuló kötelezettséget írjon elő az üzemeltetők számára. A kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei merültek fel e tekintetben, különösen az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 16. cikkében biztosított vállalkozási szabadság figyelembevételére irányuló kötelezettség, valamint az e szabadság és a Charta 38. cikkében szereplő fogyasztóvédelem elve közötti esetleges összeütközés jelen ügyben való fennállása miatt.

25 Harmadszor, a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok az alapügybelihez hasonló körülmények között jogosultak-e üzemeltetők közötti árképzési módok meghatározására a hozzáférési irányelvnek az egyetemes szolgáltatási irányelv 5. cikke (1) bekezdésével és 28. cikkével együttesen értelmezett 8. cikke (3) bekezdése alapján. Úgy véli ugyanis, hogy felmerül a kérdés, hogy melyek a nemzeti szabályozó hatóságok beavatkozásának a korlátai az árak olyan vállalkozások között fennálló jogvita rendezése keretében történő meghatározása vonatkozásában, amelyek nem rendelkeznek jelentős piaci befolyással. Vizsgálja továbbá az ilyen beavatkozásnak a Charta 16. cikkében biztosított vállalkozási szabadsággal való összeegyeztethetőségét, és arra keresi a választ, hogy a Charta 38. cikkében biztosított fogyasztóvédelem biztosításának célja igazolhatja-e ezen beavatkozást.

26 E körülmények között a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni az [egyetemes szolgáltatási irányelv] 28. cikkének eredeti változatát, hogy nemcsak más tagállamok végfelhasználói számára biztosítandó a nem földrajzi számokhoz való hozzáférés, hanem valamely nyilvános hírközlő hálózat üzemeltetője tagállamának végfelhasználói számára is, azzal, hogy e kötelezettség teljesítésének nemzeti szabályozó hatóság általi ellenőrzésére az uniós jog tényleges érvényesülésének és a nemzeti jog uniós joggal összhangban álló értelmezésének elvéből eredő követelmények vonatkoznak?

2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén: úgy kell-e értelmezni a[z egyetemes szolgáltatási] irányelv 28. cikkét a [Charta] 16. cikkével összefüggésben, hogy az első rendelkezésben említett kötelezettség teljesítéséhez alkalmazható az az eljárás, amelyet a [hozzáférési irányelv] 5. cikkének (1) bekezdése a nemzeti szabályozó hatóságok tekintetében rögzít?

3) Úgy kell-e értelmezni a [hozzáférési] irányelv 8. cikkének (3) bekezdését a[z egyetemes szolgáltatási] irányelv 28. cikkével és a [Charta] 16. cikkével összefüggésben, illetve a [hozzáférési] irányelv 8. cikkének (3) bekezdését a [hozzáférési] irányelv 5. cikkének (1) bekezdésével és az [Charta] 16. cikkével összefüggésben, hogy a nemzeti szabályozó hatóság annak érdekében, hogy biztosítsa valamely nyilvános hírközlő hálózat belföldi üzemeltetőjének végfelhasználói számára a nem földrajzi számokon egy másik belföldi üzemeltető hálózatában nyújtott szolgáltatásokhoz való hozzáférést, megállapíthatja az üzemeltetők közötti elszámolás elveit a híváskezdeményezés tekintetében oly módon, hogy azokat a hívásvégződtetésre vonatkozó díjtételeket alkalmazza, amelyeket az üzemeltetők egyike tekintetében a [hozzáférési] irányelv 13. cikke alapján költségalapúan határoztak meg, ha az üzemeltető ilyen díjtétel alkalmazását javasolta a [hozzáférési] irányelv 4. cikkéből eredő kötelezettség teljesítése körében folytatott és zátonyra futott tárgyalások során?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

27 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az egyetemes szolgáltatási irányelv 28. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy a tagállamok előírhatják valamely nyilvános hírközlő hálózat üzemeltetője számára, hogy nemcsak más tagállamok végfelhasználói, hanem a hálózatának minden ezen állambeli végfelhasználója számára köteles biztosítani a nem földrajzi számokhoz való hozzáférést.

28 E kérdés abból a körülményből fakad, hogy az említett 28. cikk az UKE elnöke határozata elfogadásának időpontjában csak azt a kötelezettséget írta elő a tagállamok számára, hogy azok biztosítsák, hogy területükön más tagállamok végfelhasználói hozzáférhessenek a nem földrajzi számokhoz, amennyiben ez műszakilag és gazdaságilag megvalósítható, kivéve azt az esetet, ha valamely hívott előfizető kereskedelmi okokból úgy döntött, hogy meghatározott földrajzi területeken lévő hívó felek hozzáférését korlátozza, míg az említett irányelvnek a 2009/136 irányelvvel módosított 28. cikke az (1) bekezdésének a) pontjában immár azt írja elő, hogy „a tagállamok biztosítják, hogy [...] az érintett nemzeti hatóságok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy a végfelhasználók hozzá tudjanak férni a nem földrajzi számokat használó szolgáltatásokhoz az [Unión] belül, és használni tudják azokat”.

29 E tekintetben azt kell megvizsgálni, hogy a távközlésről szóló törvény 79. cikkének (1) bekezdéséhez hasonló nemzeti rendelkezés, amely lényegében az egyetemes szolgáltatási irányelv 28. cikkében előírtnál szélesebb körű kötelezettséget foglal magában, nem sérti-e az ezen irányelv által elérni kívánt célokat.

30 Meg kell állapítani, hogy az említett irányelv (38) preambulumbekezdése általános jelleggel kimondja, hogy az egységes piac létfontosságú előfeltétele, hogy a végfelhasználók az Unióban valamennyi számozási erőforráshoz, ideértve a nem földrajzi számokat, hozzáférjenek.

31 Az egyetemes szolgáltatási irányelv 1. cikkéből ezenkívül az következik, hogy a keretirányelv keretében az egyetemes szolgáltatási irányelv foglalkozik az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások végfelhasználók számára történő rendelkezésre bocsátásával, illetve nyújtásával. Célja, hogy a tényleges verseny és választék révén az Unió egészében biztosítsa a jó minőségű, nyilvánosan elérhető szolgáltatások rendelkezésre állását.

32 Azon szabályozási keret céljait illetően, amelynek az egyetemes szolgáltatási irányelv a részét képezi, a Bíróság a Telekomunikacja Polska ítélet (C-522/08, EU:C:2010:135) 29. pontjában kimondta, hogy jóllehet a nemzeti szabályozó hatóságok feladataik ellátása során a keretirányelv 8. cikke (4) bekezdésének b) pontja értelmében a fogyasztók magas szintű védelmének biztosítása által kötelesek előmozdítani az Unió polgárainak érdekeit, a keretirányelv és az egyetemes szolgáltatási irányelv nem írja elő a fogyasztóvédelemre vonatkozó feltételek teljes harmonizációját.

33 Másrészt a nem földrajzi számokhoz való hozzáférés valamely tagállam felhasználói számára való biztosítása, még tisztán belföldi helyzetben is, alkalmas arra, hogy hozzájáruljon a belső piac létrejöttéhez, mivel a valamely másik tagállam üzemeltetőjénél előfizetéssel rendelkező végfelhasználók az ezen üzemeltetők közötti roamingszolgáltatási szerződések miatt az elsőként hivatkozott tagállam valamely üzemeltetőjének hálózatán keresztül veszik igénybe a híváskezdeményezési szolgáltatásokat, amikor e tagállamban tartózkodnak.

34 Ebből következően nem ellentétes az egyetemes szolgáltatási irányelvnek az irányelv céljaira tekintettel értelmezett 28. cikkével az alapügyben szóban forgóhoz hasonló olyan nemzeti szabályozás, amely arra irányuló kötelezettséget ír elő, hogy minden végfelhasználó számára biztosítsák a nem földrajzi számokhoz való hozzáférést.

35 A fenti megfontolások összességére tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy az egyetemes szolgáltatási irányelv 28. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a tagállamok előírhatják valamely nyilvános hírközlő hálózat üzemeltetője számára, hogy nemcsak más tagállamok végfelhasználói, hanem a hálózatának minden ezen állambeli végfelhasználója számára köteles biztosítani a nem földrajzi számokhoz való hozzáférést.

A második és a harmadik kérdésről

Az elfogadhatóságról

36 A Polkomtel azt állítja, hogy a harmadik kérdés elfogadhatatlan, mivel az nem foglalta magában az Orange Polska részére a tárgyalásaik során tett, a kérdést előterjesztő bíróság által hivatkozott azon javaslatokat, amelyek a szóban forgó híváskezdeményezési szolgáltatások árképzési módjaira vonatkoznak. Így a harmadik kérdés olyan körülményekre vonatkozik, amelyek nem tartoznak az alapügy tényállásához.

37 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a nemzeti bíróság által saját felelősségére meghatározott jogszabályi és ténybeli háttér alapján – amelynek helytállóságát a Bíróság nem vizsgálhatja – az uniós jog értelmezésére vonatkozóan előterjesztett kérdések releváns voltát vélelmezni kell. A nemzeti bíróságok által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem Bíróság általi elutasítása csak abban az esetben lehetséges, amennyiben nyilvánvaló, hogy az uniós jog nemzeti bíróság által kért értelmezése nem függ össze az alapeljárás tényállásával vagy tárgyával, illetve ha a szóban forgó probléma hipotetikus jellegű, vagy a Bíróság nem rendelkezik azon ténybeli és jogi elemek ismeretével, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a feltett kérdésekre hasznos választ adjon (Maatschap T. van Oosterom en A. van Oosterom-Boelhouwer ítélet, C-485/12, EU:C:2014:250, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

38 Az említett relevancia vélelme nem dönthető meg pusztán azon körülmény alapján, hogy az alapeljárás valamelyik fele bizonyos tényeket vitat, amelyek helytállóságának vizsgálata nem a Bíróság feladata, és amelyektől az említett eljárás tárgyának meghatározása függ (Maatschap T. van Oosterom en A. van Oosterom-Boelhouwer ítélet, C-485/12, EU:C:2014:250, 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

39 A jelen ügyben annak megállapítása, hogy a Polkomtel tett-e a szóban forgó híváskezdeményezési szolgáltatásoknak a közte és az Orange Polska közötti árképzési módjaira vonatkozó ajánlatokat, a ténybeli háttér részét képező kérdésnek minősül, amelynek vizsgálata nem a Bíróság feladata.

40 Következésképpen a harmadik kérdést elfogadhatónak kell tekinteni.

Az ügy érdeméről

41 Második és harmadik kérdésével, amelyeket célszerű együttesen vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a hozzáférési irányelvnek az egyetemes szolgáltatási irányelv 28. cikkével együttesen értelmezett 5. cikke (1) bekezdését és 8. cikke (3) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azok lehetővé teszik a nemzeti szabályozó hatóságok számára, hogy két üzemeltető között fennálló jogvita rendezése során arra kötelezze az egyik üzemeltetőt, hogy a másik üzemeltető

hálózatán nyújtott nem földrajzi számokat használó szolgáltatásokhoz való hozzáférést biztosítson, és hogy a hozzáférési irányelv 13. cikke alapján megállapítsa e hozzáférésnek az említett üzemeltetők közötti, az alapügyben szóban forgóhoz hasonló árképzési módjait.

42 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy 1. cikkének (1) és (2) bekezdése szerint a hozzáférési irányelv, amely a keretirányelvben ismertetett háttérbe illeszkedik, összehangolja azt, hogy a tagállamok miként szabályozzák az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és a hozzájuk kapcsolódó eszközökhöz való hozzáférést, valamint azok összekapcsolását. A hozzáférési irányelv célja, hogy a belső piaci elvekkel összhangban, a hálózatok és szolgáltatások szolgáltatói közötti kapcsolatok olyan keretszabályozása jöjjön létre, amely fenntartható versenyt eredményez, és biztosítja az elektronikus hírközlési szolgáltatások interoperabilitását, mindeközben a fogyasztók számára előnyökkel jár. Ezen irányelv többek között meghatározza a nemzeti szabályozó hatóságok számára a hozzáférés és az összekapcsolhatóság tekintetében kijelölt célokat.

43 Az említett irányelv 5. cikke a nemzeti szabályozó hatóságoknak a hozzáférés és az összekapcsolás tekintetében fennálló hatáskörére és feladatkörére vonatkozik. Ugyanezen irányelv 5. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok – a keretirányelv 8. cikkében foglalt célok érdekében eljárva – ösztönzik, és adott esetben, ezen irányelv rendelkezéseivel összhangban, biztosítják a megfelelő hozzáférést és összekapcsolást, valamint a szolgáltatások interoperabilitását, előmozdítva a hatékonyságot, ösztönözve a fenntartható versenyt, és biztosítva, hogy a végfelhasználók számára az a lehető legelőnyösebb legyen.

44 A Bíróság e tekintetben korábban már kimondta, hogy a hozzáférési irányelv 5. cikke (1) bekezdése első albekezdésének szövegéből kitűnik, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok feladata a megfelelő hozzáférés és összekapcsolás, valamint a szolgáltatások interoperabilitásának taxatíve fel nem sorolt eszközökkel való biztosítása (lásd ezen irányelvnek a 2009. november 25-i 2009/140/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 337., 37. o.) módosított szövege kapcsán: KPN-ítélet, C-85/14, EU:C:2015:610, 36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

45 Ennek keretében ezen irányelv 5. cikke (1) bekezdése második albekezdése a) pontjának megfelelően a 8. cikk értelmében vett jelentős piaci erővel rendelkező vállalkozásokkal szemben hozható intézkedések sérelme nélkül az említett hatóságok kötelezettségeket állapíthatnak meg a „végfelhasználók hozzáférését ellenőrző vállalkozások számára, beleértve indokolt esetben a kötelezettséget arra vonatkozóan, hogy kapcsolják össze hálózataikat”, kizárólag a végponttól végpontig tartó összekapcsolás biztosítása céljából (lásd ezen irányelvnek a 2009/140 irányelvvel módosított szövege kapcsán: KPN-ítélet, C-85/14, EU:C:2015:610, 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

46 A hozzáférési irányelv 5. cikkének (4) bekezdése pontosítja, hogy a nemzeti szabályozó hatóságoknak, amennyiben azok az érintett felek kérelmére a keretirányelv 8. cikkében meghatározott célok tiszteletben tartása érdekében beavatkoznak, meg kell felelniük a hozzáférési irányelv rendelkezéseinek, valamint különösen a keretirányelv 6., 7. és 20. cikkében említett eljárásoknak.

47 Ezenfelül a keretirányelv 20. cikkének (3) bekezdése szerint a nemzeti szabályozó hatóságokat az e cikkben szabályozott, a vállalkozások közötti jogviták rendezésére irányuló eljárás lefolytatása során a keretirányelv azon 8. cikkében meghatározott célok megvalósítása vezérli, amely (3) bekezdésének b) pontjában előírja, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok többek között a páneurópai szolgáltatások interoperabilitásával és a végpontok közötti összeköttetés ösztönzésével hozzájárulnak a belső piac fejlődéséhez.

48 Így a keretirányelv és a hozzáférési irányelv e rendelkezései lehetővé teszik a nemzeti szabályozó hatóságok számára, hogy az üzemeltetők közötti jogviták keretében a megfelelő hozzáférésre és összekapcsolásra, valamint a szolgáltatások interoperabilitására irányuló olyan intézkedéseket

hozzanak, mint az olyan határozat, amely arra kötelez valamely üzemeltetőt, hogy valamely másik üzemeltető hálózatán nyújtott, nem földrajzi számokat használó szolgáltatásokhoz való hozzáférést biztosítson.

49 Ami azon kérdést illeti, hogy az ilyen intézkedések, amennyiben azokat az egyetemes szolgáltatási irányelv 28. cikke alapján hozzák meg, magukban foglalhatnak-e díjszabási kötelezettségeket, meg kell állapítani, hogy a hozzáférési irányelv 8. cikkének (1) bekezdése szerint a tagállamok biztosítják, hogy a nemzeti szabályozó hatóságoknak legyen hatáskörük arra, hogy az ezen irányelv 9–13. cikkében meghatározott kötelezettségeket, különösen az említett irányelv 13. cikke szerinti árellenőrzéssel kapcsolatos kötelezettségeket írjanak elő. Ugyanezen irányelv 8. cikkének (2) bekezdése alapján, amennyiben a keretirányelv 16. cikke szerint végzett piacelemzés eredményeként valamely üzemeltetőt egy adott piacon jelentős piaci erővel rendelkező vállalkozásnak minősítenek, a nemzeti szabályozó hatóságok előírják számára az említett kötelezettségeket (lásd a 2009/136 irányelvvel módosított egyetemes szolgáltatási irányelv, valamint a keretirányelv és a 2009/140 irányelvvel módosított hozzáférési irányelv kapcsán: KPN-ítélet, C-85/14, EU:C:2015:610, 40. pont).

50 A hozzáférési irányelv 8. cikkének (3) bekezdése alapján – bizonyos olyan rendelkezések sérelme nélkül, mint például az egyetemes szolgáltatási irányelv 28. cikke, amelyek kötelezettségeket írnak elő a jelentős piaci erővel rendelkező vállalkozásnak minősítettől eltérő vállalkozások számára – a nemzeti szabályozó hatóságok csak az ugyanezen irányelv 8. cikkének (2) bekezdése szerinti, jelentős piaci erővel rendelkező vállalkozásnak minősített üzemeltetők számára írhatnak elő többek között a hozzáférési irányelv 13. cikkében meghatározott árellenőrzési kötelezettségeket (lásd a 2009/140 irányelvvel módosított hozzáférési irányelv és a 2009/136 irányelvvel módosított egyetemes szolgáltatási irányelv kapcsán: KPN-ítélet, C-85/14, EU:C:2015:610, 41. pont).

51 Következésképpen a hozzáférési irányelv 8. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy egyes rendelkezések, így többek között az egyetemes szolgáltatási irányelv 28. cikkének esetét kivéve, a nemzeti szabályozó hatóságok nem írhatnak elő a hozzáférési irányelv 13. cikkében hivatkozottakhoz hasonló árellenőrzési kötelezettségeket az adott piacon jelentős piaci erővel nem rendelkező vállalkozásnak minősített üzemeltetőkkel szemben. Így nem ellentétes a hozzáférési irányelv 8. cikkének (3) bekezdésével, ha az egyetemes szolgáltatási irányelv 28. cikkének alkalmazásában a hozzáférési irányelv 13. cikkének (1) bekezdésében említettekhez hasonló árellenőrzési kötelezettségeket írnak elő azon üzemeltető számára, amely nem rendelkezik jelentős piaci erővel, amennyiben teljesülnek az egyetemes szolgáltatási irányelv ezen 28. cikkének alkalmazási feltételei (lásd a 2009/140 irányelvvel módosított hozzáférési irányelv és a 2009/136 irányelvvel módosított egyetemes szolgáltatási irányelv kapcsán: KPN-ítélet, C-85/14, EU:C:2015:610, 42. pont).

52 Ebből következik, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok az egyetemes szolgáltatási irányelv 28. cikke alapján a hozzáférési irányelv 13. cikkének (1) bekezdésében említettekkel összehasonlítható díjszabási kötelezettségeket írhatnak elő valamely olyan üzemeltető számára, amely nem rendelkezik jelentős piaci erővel, de a végfelhasználók hozzáférését ellenőrzi, ha az ilyen kötelezettségek szükséges és arányos intézkedéseket képeznek annak biztosításához, hogy a végfelhasználók hozzáférhessenek a nem földrajzi számokat használó szolgáltatásokhoz az Unióban (lásd a 2009/140 irányelvvel módosított hozzáférési irányelv és a 2009/136 irányelvvel módosított egyetemes szolgáltatási irányelv kapcsán: KPN -ítélet, C-85/14, EU:C:2015:610, 43. pont).

53 Így a nemzeti szabályozó hatóságok az üzemeltetők közötti jogvita keretében többek között olyan díjszabási kötelezettségeket írhatnak elő, mint a végfelhasználók által a két üzemeltető egyike hálózatán nyújtott, nem földrajzi számokat használó szolgáltatásokhoz való hozzáférés említett üzemeltetők közötti árképzési módjai, amennyiben az ilyen kötelezettségek szükségesek és arányosak, aminek vizsgálata a nemzeti bíróság feladata.

54 Egyébként hangsúlyozni kell, hogy a hozzáférési irányelv 5. cikkének (1) és (3) bekezdése, valamint 8. cikkének (4) bekezdése meghatározza azokat a feltételeket, amelyeknek a nemzeti szabályozó hatóságok által az elektronikus hírközlő hálózatokat és elektronikus hírközlési szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatók számára az ezen irányelv 5. cikkének (1) bekezdése és 8. cikke alapján előírt kötelezettségeknek meg kell felelniük (lásd az említett irányelvnek a 2009/140 irányelvvel módosított szövege kapcsán: KPN-ítélet, C-85/14, EU:C:2015:610, 45. pont).

55 Pontosabban a hozzáférési irányelv 5. cikkének (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy különösen az e cikk (1) bekezdése alapján előírt kötelezettségeknek és feltételeknek objektívnek, átláthatónak, arányosnak és hátrányos megkülönböztetéstől mentesnek kell lenniük, és a keretirányelv 6. és 7. cikkében említett eljárásokkal összhangban kell őket végrehajtani (lásd a 2009/140 irányelvvel módosított hozzáférési irányelv és keretirányelv kapcsán: KPN-ítélet, C-85/14, EU:C:2015:610, 46. pont).

56 A hozzáférési irányelv 8. cikkének (4) bekezdése szerint az e cikknek megfelelően előírt kötelezettségeknek az azonosított probléma jellegén kell alapulniuk, a keretirányelv 8. cikkében említett célokra tekintettel arányosaknak és indokoltaknak kell lenniük, és csak a keretirányelv 6. és 7. cikkében meghatározott konzultációt követően írhatók elő.

57 A fentiekből következően az alapügyben szóban forgóhoz hasonló intézkedésnek, amelyet a hozzáférési irányelvnek az egyetemes szolgáltatási irányelv 28. cikkével együttesen értelmezett 5. cikke (1) bekezdése és 8. cikke (3) bekezdése alapján hoztak, hogy hozzáférést biztosítsanak valamely üzemeltető végfelhasználói számára a valamely másik üzemeltető hálózatán nyújtott, nem földrajzi számokat használó szolgáltatásokhoz, szintén meg kell felelniük a jelen ítélet 52., 55. és 56. pontjában hivatkozott feltételeknek.

58 Tekintve, hogy a kérdést előterjesztő bíróság az üzemeltetők közötti jogvitában eljáró nemzeti szabályozó hatóságok arra irányuló lehetőségét vizsgálja, hogy az üzemeltetők egyike számára költségalapúan meghatározott hívásvégződtetési díjakon alapuló díjszabási kötelezettségeket állapítsanak meg, meg kell jegyezni, hogy a hozzáférési irányelv 13. cikke nem szabályozza az ilyen kötelezettségeket. Ennélfogva e kötelezettségek meghatározása a nemzeti szabályozó hatóságok feladata, annak biztosításával, hogy azok megfelelnek az ezen irányelv 8. cikkének (4) bekezdésében szereplő feltételeknek.

59 Tekintve, hogy az említett bíróság a Charta 16. cikkében biztosított vállalkozási szabadság vonatkozásában a nemzeti szabályozó hatóságoknak az alapügyben szóban forgóhoz hasonló olyan határozat elfogadására irányuló lehetőségét is vizsgálja, amely az érintett üzemeltetők közötti szerződés helyébe lép, meg kell jegyezni, hogy a Charta, amely 2009. december 1-jén lépett hatályba, időbeli hatályánál fogva nem alkalmazható a az alapügyben szóban forgó helyzetre, mivel az UKE elnöke határozatának meghozatalára 2009. május 6-án került sor.

60 Ugyanakkor az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a szakmai tevékenység szabad gyakorlásához való jog – csakúgy, mint a tulajdonhoz való jog – az uniós jog általános elvei közé tartozik. Ezen elvek nem tekinthetők korlátlan jogosultságoknak, azokat társadalmi szerepükre tekintettel kell figyelembe venni. Következésképpen a szakmai tevékenység szabad gyakorlásának a joga, csakúgy, mint a tulajdonhoz való jog gyakorlása, korlátozható, amennyiben ezek a korlátozások ténylegesen az Unió által elérni kívánt közérdekű célokat szolgálják, és nem járnak az elérni kívánt cél tekintetében olyan aránytalan és elviselhetetlen beavatkozással, mely az így biztosított jogoknak már magát a tartalmát sértené (lásd ebben az értelemben: Di Lenardo és Dilexport ítélet, C-37/02 és C-38/02, EU:C:2004:443, 82. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

61 Márpedig nem vitatott, hogy az UKE elnökének 2009. május 6-i határozatát a többek között az egyetemes szolgáltatási irányelvet és a hozzáférési irányelvet átültető nemzeti jogszabály alapján fogadták el, és az megfelel az Unió által ekképpen elismert azon közérdekű célnak, hogy az uniós végfelhasználók hozzáférjenek a nem földrajzi számokat használó szolgáltatásokhoz. Ennélfogva e

határozat nem sérti a vállalkozási szabadságot, feltéve hogy – amint azt a Bíróság a jelen ítélet 55. és 56. pontjában jelezte – az érintett üzemeltetők közötti jogvita rendezése során előírt kötelezettségek szükségesek és arányosak voltak, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

62 A fenti megfontolások összességére tekintettel a második és harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a hozzáférési irányelvnek az egyetemes szolgáltatási irányelv 28. cikkével együttesen értelmezett 5. cikke (1) bekezdését és 8. cikke (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azok lehetővé teszik a nemzeti szabályozó hatóságok számára, hogy két üzemeltető között fennálló jogvita rendezése során arra kötelezzék az egyik üzemeltetőt, hogy a másik üzemeltető hálózatán nyújtott, nem földrajzi számokat használó szolgáltatásokhoz való hozzáférést biztosítson, és hogy a hozzáférési irányelv 13. cikke alapján megállapítsák az e hozzáférésnek az említett üzemeltetők közötti, az alapügyben szóban forgóhoz hasonló árképzési módjait, amennyiben e kötelezettségek objektívek, átláthatóak, arányosak és hátrányos megkülönböztetéstől mentesek, az azonosított probléma jellegén alapulnak, és a keretirányelv 8. cikkében említett célokra tekintettel indokoltak, továbbá amennyiben az ez utóbbi irányelv 6. és 7. cikkében meghatározott eljárást az adott esetben tiszteletben tartották, aminek vizsgálata a nemzeti bíróság feladata.

A költségekről

63 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

1) **Az egyetemes szolgáltatásról, valamint az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és elektronikus hírközlési szolgáltatásokhoz kapcsolódó felhasználói jogokról szóló, 2002. március 7-i 2002/22/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (egyetemes szolgáltatási irányelv) 28. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a tagállamok előírhatják valamely nyilvános hírközlő hálózat üzemeltetője számára, hogy nemcsak más tagállamok végfelhasználói, hanem a hálózatának minden ezen állambeli végfelhasználója számára köteles biztosítani a nem földrajzi számokhoz való hozzáférést.**

2) **Az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és kapcsolódó eszközökhöz való hozzáférésről, valamint azok összekapcsolásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/19/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek (hozzáférési irányelv) a 2002/22 irányelv 28. cikkével együttesen értelmezett 5. cikke (1) bekezdését és 8. cikke (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azok lehetővé teszik a nemzeti szabályozó hatóságok számára, hogy két üzemeltető között fennálló jogvita rendezése során arra kötelezzék az egyik üzemeltetőt, hogy a másik üzemeltető hálózatán nyújtott, nem földrajzi számokat használó szolgáltatásokhoz való hozzáférést biztosítson, és hogy a 2002/19 irányelv 13. cikke alapján megállapítsák az e hozzáférésnek az említett üzemeltetők közötti, az alapügyben szóban forgóhoz hasonló árképzési módjait, amennyiben e kötelezettségek objektívek, átláthatóak, arányosak és hátrányos megkülönböztetéstől mentesek, az azonosított probléma jellegén alapulnak, és az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (keretirányelv) 8. cikkében említett célokra tekintettel indokoltak, továbbá amennyiben az ez utóbbi irányelv 6. és 7. cikkében meghatározott eljárást az adott esetben tiszteletben tartották, aminek vizsgálata a nemzeti bíróság feladata.**

Aláírások